

Riadiaci orgán pre OPIS

MINISTERSTVO KULTÚRY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Sprostredkovateľský orgán OPIS

OPERAČNÝ
PROGRAM
INFORMATIZÁCIA
SPOLOČNOSTI

TVORÍME VEDOMOSTNÚ SPOLOČNOSŤ

Európska únia

Metadáta – odkiaľ, kam a ako

Erik Kriššák

sekcia štrukturálnych fondov

Ministerstvo kultúry SR

erik.krissak@culture.gov.sk

Riadiaci orgán pre OPIS

Sprostredkovateľský orgán OPIS

TVORÍME VEDOMOSTNÚ SPOLOČNOSŤ

Európska únia

Osnova

- Metadáta
- Súčasný stav v rezorte
- Europeana a ESE 3.1
- Digitalizácia a metadáta
- Ako ďalej?

Riadiaci orgán pre OPIS

Sprostredkovateľský orgán OPIS

TVORÍME VEDOMOSTNÚ SPOLOČNOSŤ

Európska únia

Metadáta

- Pre potreby digitalizácie sú to údaje o digitálnych objektoch.
- Druhy:
 - **Popisné** (úroveň objektu alebo zbierky)
 - **Štrukturálne** (popisujúce logické alebo fyzické vzťahy medzi časťami objektu)
 - **Administratívne** (technické, zdrojové, týkajúce sa digitálnej proveniencie, týkajúce sa práv)
 - **Archívne** (OAIS)

Riadiaci orgán pre OPIS

Sprostredkovateľský orgán OPIS

TVORÍME VEDOMOSTNÚ SPOLOČNOSŤ

Európska únia

Metadáta a ich ďalšie využitie

- Terminologické štandardy
- Súbory autorít
- Ontológie (OWL, FRBR, CIDOC CRM)
- Sémantický web (RDF, SKOS,...)
- OAI-PMH, RSS...

Riadiaci orgán pre OPIS

Sprostredkovateľský orgán OPIS

TVORÍME VEDOMOSTNÚ SPOLOČNOSŤ

Európska únia

Štandardy

- MARC (<http://www.loc.gov/marc/>)
- CDWA (http://www.getty.edu/research/conducting_research/standards/cdwa/)
- ISAAR (<http://www.ica.org/en/node/30004>)
- ...

Riadiaci orgán pre OPIS

Sprostredkovateľský orgán OPIS

TVORÍME VEDOMOSTNÚ SPOLOČNOSŤ

Európska únia

XML schémy

- DC (<http://dublincore.org/>)
- MARCXML (<http://www.loc.gov/marc/marcxml.html>)
- EAD (<http://www.loc.gov/ead/>)
- MADS (<http://www.loc.gov/standards/mads/>)
- METS (<http://www.loc.gov/standards/mets/>)
- MODS (<http://www.loc.gov/standards/mods/>)

Riadiaci orgán pre OPIS

Sprostredkovateľský orgán OPIS

TVORÍME VEDOMOSTNÚ SPOLOČNOSŤ

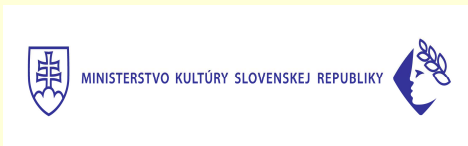
Európska únia

Situácia v SR (1.)

- Faktory, ktoré ovplyvňujú stav a vývoj:
 - Legislatíva (evidencia...)
 - Projekty (KIS3G, CEMUZ, CEDVU...)
 - Prax (typ inštitúcie, spôsob informatizácie, katalogizačná prax...)
 - Zdroje (finančné, personálne...)

Riadiaci orgán pre OPIS

Sprostredkovateľský orgán OPIS

TVORÍME VEDOMOSTNÚ SPOLOČNOSŤ

Európska únia

Situácia v SR (2.)

- Štandardy
 - Národná, resp. lokálna úroveň
 - Odvíja sa od informačných systémov a katalogizačnej praxe
 - Medzinárodné štandardy
 - Knižnice: MARC 21, UNIMARC, ISBD, AA CR...
 - Múzeá: CCO, CIDOC CRM...
 - Galérie: CDWA, CCO...
 - ...

Riadiaci orgán pre OPIS

Sprostredkovateľský orgán OPIS

TVORÍME VEDOMOSTNÚ SPOLOČNOSŤ

Európska únia

Europeana

- www.europeana.eu
- Projekty súvisiace so zberom metadát:
 - ATHENA (<http://www.athenaeurope.org/index.php?en/1/home>)
 - EuropeanaLocal (<http://www.europeanalocal.eu/>)
 - APENET
 - EFG (<http://www.europeanfilmgateway.eu/>)
 - ...

Riadiaci orgán pre OPIS

Sprostredkovateľský orgán OPIS

TVORÍME VEDOMOSTNÚ SPOLOČNOSŤ

Európska únia

Europeana Semantic Elements 3.1 (25.02.2009)

- <http://www.europeanlocal.eu/eng/Technical-documents-reports/ESE-Semantic-Elements-ver-3.1>
- Obsahuje:
 - Prvky Dublin Core a podmnožinu termínov metadát DC
(<http://dublincore.org/documents/dcmi-terms/>)
 - 12 prvkov vytvorených pre potreby Europeany

Riadiaci orgán pre OPIS

MINISTERSTVO KULTÚRY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Sprostredkovateľský orgán OPIS

OPERAČNÝ
PROGRAM
INFORMATIZÁCIA
SPOLOČNOSTI

TVORÍME VEDOMOSTNÚ SPOLOČNOSŤ

Európska únia

Prvky ESE

Source	Element	Element Refinement(s)
DC	title	alternative
DC	creator	
DC	subject	
DC	description	tableOfContents
DC	publisher	
DC	contributor	
DC	date	created ; issued
DC	type	
DC	format	extent ; medium
DC	identifier	
DC	source	
DC	language	
DC	relation	isVersionOf ; hasVersion ; isReplacedBy ; replaces ; isRequiredBy ; requires ; isPartOf ; hasPart ; isReferencedBy ; references ; isFormatOf ; hasFormat ; conformsTo
Europeana		isShownBy ; isShownAt
DC	coverage	spatial ; temporal
DC	rights	
DC terms	provenance	
Europeana	userTag	
Europeana	unstored	
Europeana	object	
Europeana	language	
Europeana	provider	
Europeana	type	
Europeana	uri	
Europeana	year	
Europeana	hasObject	
Europeana	country	

16.06.2009

Národná konferencia o
digitalizácii, Senec, 16.-17.6.2009

11

Riadiaci orgán pre OPIS

Sprostredkovateľský orgán OPIS

TVORÍME VEDOMOSTNÚ SPOLOČNOSŤ

Európska únia

Definícia ESE prvkov

Element name: alternative					
Namespace	dcterms				
URI	http://purl.org/dc/terms/alternative				
Label	Alternative Title				
Definition	An alternative name for the resource. This can be any form of the title that is used as a substitute or an alternative to the formal title of the resource including abbreviations or translations of the title. Refinement of < dc:title >				
Europeana note	Any alternative title by which the original analog or born digital object is known. This can include abbreviations or translations of the title. Use the xml:lang attribute to indicate the language of the alternate title.				
Obligation & Occurrence	Optional (Minimum: 0, Maximum: unbounded)				
Europeana search and display features	Simple search	Facet	Timeline	Advanced search	Full search result display
	X			X Title	X (Title Line)
Example	<dcterms:alternative xml:lang="es">Ocho semanas</dcterms:alternative> (When <dc:title xml="en">Eight weeks</dc:title>)				

Riadiaci orgán pre OPIS

Sprostredkovateľský orgán OPIS

TVORÍME VEDOMOSTNÚ SPOLOČNOSŤ

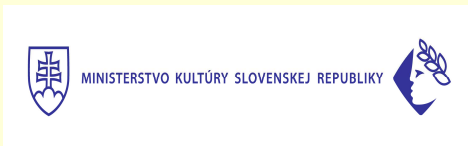
Európska únia

Digitalizácia

- Tvorba metadát je nedeliteľnou súčasťou procesov digitalizácie
- Vznikajú:
 - Pred digitalizáciou v rámci katalogizácie v inštitúcii
 - Počas fyzického výkonu digitalizácie (dátum vzniku digitálnej verzie objektu atď.)
 - Po digitalizácii (kompletizácia všetkých existujúcich metadát a pridávanie ďalších)

Riadiaci orgán pre OPIS

Sprostredkovateľský orgán OPIS

TVORÍME VEDOMOSTNÚ SPOLOČNOSŤ

Európska únia

Úrovně metadát

- Fyzický objekt
- Digitálny objekt vytvorený v procese digitalizácie, ktorý je uložený ako digitálna matrica
- Derivát matrice určený na prezentáciu a sprístupňovanie používateľom
- Nové zdroje, ktoré využívajú tieto digitálne objekty
- Zbierka ľubovoľnej z predchádzajúcich úrovní

Riadiaci orgán pre OPIS

Sprostredkovateľský orgán OPIS

TVORÍME VEDOMOSTNÚ SPOLOČNOSŤ

Európska únia

Manuály a príručky

- MINERVA TG 2.0 (22.12.2008)
- Technical Guidelines for Digital Cultural Content Creation Programmes
- <http://www.minervaeurope.org/interoperability/technicalguidelines.htm>
- Oblasti:
 - Plánovanie projektov
 - Príprava digitalizácie
 - Uchovávanie a správa digitálneho obsahu
 - Metadáta
 - Publikovanie na webe
 - Formáty
 - Duševné vlastníctvo, copyright, licencie a udržiateľnosť

16.06.2009

Národná konferencia o
digitalizácii, Senec, 16.-17.6.2009

15

Riadiaci orgán pre OPIS

Sprostredkovateľský orgán OPIS

TVORÍME VEDOMOSTNÚ SPOLOČNOSŤ

Európska únia

Ako ďalej?

- Manuály
- Inštitucionálna úroveň
- Kooperácia
- Odborná úroveň nad rámec inštitúcie, domény a pod.
- Prečo:
 - **Digitalizácia podľa typov kultúrnych objektov – prierez všetkými kultúrnymi doménami**

Riadiaci orgán pre OPIS

Sprostredkovateľský orgán OPIS

TVORÍME VEDOMOSTNÚ SPOLOČNOSŤ

Európska únia

Postup

- Stanoviť postupy
- Zvoliť rozsah a formu metadát
- Zladiť ich s ESE
- Zabezpečiť zber existujúcich metadát
- Zabezpečiť kooperáciu pri tvorbe metadát v procese digitalizácie a po ňom

Riadiaci orgán pre OPIS

MINISTERSTVO KULTÚRY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Sprostredkovateľský orgán OPIS

OPERAČNÝ
PROGRAM
INFORMATIZÁCIA
SPOLOČNOSTI

TVORÍME VEDOMOSTNÚ SPOLOČNOSŤ

Európska únia

Ďakujem za pozornosť.

Erik Kriššák
sekcia štrukturálnych fondov
Ministerstvo kultúry SR
erik.krissak@culture.gov.sk